

การพัฒนาชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
เรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี
THE DEVELOPMENT OF SELF-TRAINING
MODULES BY SELF-DIRECTED LEARNING ON
“GOOD MANUFACTURING PRACTICE”

★ สมชาย เรืองมณีชัยवाल¹

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์²

รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ พรสีมา³

รองศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชูชม⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่อง การผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี มีจุดมุ่งหมาย 4 การคือ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพ ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 2) ศึกษาผลการเรียนรู้เรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี 3) ศึกษาผลการเรียนรู้เรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี ของกลุ่มที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงและต่ำ 4) ศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองระหว่างก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

คำสำคัญ : การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง / แนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี

¹ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁴ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยและพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การสร้างชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เรื่อง การผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี ผู้วิจัยได้ทดลองใช้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม 1 คนและ 6 คน พบว่าชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.95 / 84.17 และ 82.20 / 83.47 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

การหาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่อง การผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี กับพนักงานในฝ่ายผลิต ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหารและผู้เกี่ยวข้องกับระบบคุณภาพด้านอาหาร ของบริษัท ไดโดมอน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) จำนวน 48 คน ผู้วิจัยได้ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรียนด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่อง การผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี โดยจัดให้มีการพบกลุ่มและวิทยากรเป็นผู้อำนวยความสะดวก คอยให้คำแนะนำ จากนั้นผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดหลังการฝึกอบรมและแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ สรุปผล

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่อง การผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี มีประสิทธิภาพ 88.39 / 83.18

2. ผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กลุ่มที่มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมาก สูงกว่ากลุ่มที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้รับการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ABSTRACT

The purpose of this research were to : 1) Construct and find the efficiency of the Self Training Modules by Self-Directed Learning on Good

Manufacturing Practice. 2) Study the learning outcome on Good Manufacturing Practice. 3) Compare the learning achievement on Good Manufacturing Practice between low and high Self-Directed Learning 4) The Self-Directed Learning characteristic level of the trainees.

The researcher used the Self-Training Modules by Self-Directed Learning on Good Manufacturing Practice with 3 experimental groups of 1 subject, 6 subjects and 48 staff in both food production line and food quality system in Daidomon Public Company Ltd. . The result indicated that by using the Self-Training Modules by Self-Directed Learning on Good Manufacturing Practice, the learning efficiency is equivalent to 80.95/84.17, 82.20/ 83.47 and 88.93/83.18 which is higher than 80/80 efficiency criteria.

The process of the study consists of guidance given by the lecturer, exercise, pre-test and post-test done by experimental groups, analysis of data and summary of the study. The results of the study are as follow :

1. The training modules efficiency based on 80/80 efficiency criteria were 80.95/84.17,82.20/83.47 and 88.93/83.18 respectively.

2. The learning achievement post-test score was higher than that of the pre-test, statistical significantly at the level .01.

3. The learning achievement of higher Self-Directed Learning score was higher than that of the lower Self-Directed Learning, statistical significantly at the level .01.

4. The Self-Directed Learning characteristic level post-test score was higher than that of pre-test, statistical significantly at the level .01.

บทนำ

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียนโดยตรง เป็นการยอมรับในศักยภาพของผู้เรียนว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เพื่อที่ตนเองสามารถแสวงหาความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อย่างมีความสุข การตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ทำให้สถาบันการศึกษาหลายแห่งได้พัฒนากระบวนการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนหรือนักศึกษามีความสนใจ และมีทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนรู้ในสถานที่ทำงาน ซึ่งจัดในลักษณะของการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในองค์กร บุคลากรหรือผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมจำเป็นต้องรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากสื่อและแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของตนเอง เนื่องจากผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการ จะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับภารกิจการงานประจำ จึงไม่สามารถที่จะหยุดงานไปเพื่อการฝึกอบรมเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

การจัดการฝึกอบรมในสถานประกอบการจึงจำเป็นต้องจัดทำให้เหมาะสมกับลักษณะของบุคลากรในช่วงวัยของคนทำงาน และต้องอาศัยคุณลักษณะที่จะเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีอยู่ในบุคคลมาใช้พิจารณาในการออกแบบระบบการเรียนการสอน เพื่อให้การพัฒนาบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ในการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เรื่องการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในครั้ง นี้ จึงเป็นเรื่องสำคัญและเป็นประโยชน์ในด้านการฝึกอบรมในองค์กร หน่วยงานที่มีการจัดการฝึกอบรมให้แก่บุคลากร ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับคุณลักษณะการเรียนรู้ของบุคลากร รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของบุคลากร และสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจและแนวนโยบายการพัฒนาประเทศ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อพัฒนาและศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่อง การผลิตอาหาร ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เรื่องแนวทางการผลิตอาหาร ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี ระหว่างก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
3. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี ระหว่างกลุ่มที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงและต่ำ
4. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองระหว่างก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้มีชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่อง การผลิตอาหาร ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี ที่ได้จากการพัฒนาและใช้เป็นประโยชน์ ต่อบริษัท ที่จะนำไปจัดประสบการณ์ ในการเตรียมบุคคลให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน เพื่อรองรับการทำระบบประกันคุณภาพด้านอาหาร GMP หรือสามารถนำไปใช้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจด้านภัตตาคารและอาหารที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน โดยที่บุคคลไม่ต้องมาเข้ารับการฝึกอบรมในสถานที่ฝึกอบรมซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นทั้งทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรด้านสถานที่ และเวลา เนื่องจากทรัพยากรบุคคลซึ่งเป็นพนักงานผู้ปฏิบัติงาน มีภารกิจงานประจำที่จะต้องปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นพนักงานในฝ่ายผลิต ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหาร และผู้เกี่ยวข้อง

กับระบบคุณภาพด้านอาหาร ของบริษัท ไโดโดมอน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็น พนักงาน, หัวหน้างานในฝ่ายผลิต ,ฝ่ายงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบคุณภาพด้านอาหาร ของ บริษัท ไโดโดมอน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ที่ทำงานอยู่ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2549) ด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified random sampling) เป็นจำนวน 48 คน จากประชากร 150 คน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลการเรียนรู้เรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีหลังการใช้สูงกว่าก่อนใช้ชุดฝึกอบรม
3. กลุ่มที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูง มีผลการเรียนรู้เรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี สูงกว่ากลุ่มที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่ำ
4. คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองหลังการใช้ชุดฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกอบรม

การออกแบบและพัฒนาชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ลักษณะของชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วยชุดฝึกอบรม ที่สร้างจากเนื้อหาสาระที่มีภาวะวิเคราะห์อย่างเป็นระบบตามความจำเป็นและความต้องการฝึกอบรมของการทำระบบคุณภาพด้านอาหาร จัดเรียงและลำดับความต่อเนื่องของเนื้อหา มีองค์ประกอบเหมาะสมตามหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ในด้านการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการออกเป็นขั้นตอนย่อยคือ การสร้างโครงร่างชุดฝึกอบรม การประเมินโครงร่างชุดฝึกอบรม และการพัฒนาชุดฝึกอบรม

ขั้นที่ 1 การสร้างโครงร่างชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

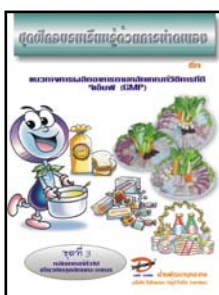
ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการของแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี หรือจีเอ็มพี โดยใช้ขอบข่ายตามข้อบังคับและการควบคุมในประกาศกระทรวงสาธารณสุขและกรอบเนื้อหาของ เอกสารเผยแพร่ คู่มือ "แนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี (จี.เอ็ม.พี.)" (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. 2544.) มาสร้างเป็นชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยผู้วิจัยได้จัดแบ่งเนื้อหาชุดฝึกอบรมออกเป็น 7 ชุด

ชุดที่ 1 คู่มือวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ชุดที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับระบบจีเอ็มพี

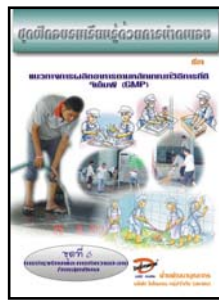
ชุดที่ 3 หลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับสุขลักษณะอาหาร

ชุดที่ 4 สุขลักษณะสถานที่ตั้งและอาคารเครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต

**ชุดที่ 5 การควบคุม
กระบวนการผลิต**

**ชุดที่ 6 การบำรุงรักษา
และการทำความสะอาด / การ
สุขาภิบาล**

**ชุดที่ 7 บุคลากร
(สัญลักษณ์ส่วนบุคคล)
บุคคล)**

การสร้างในแต่ละองค์ประกอบมีสาระดังนี้

ชื่อชุดฝึกอบรม กำหนดชื่อชุดฝึกอบรมตามหัวข้อประเด็น เรื่องที่มีการควบคุมในจีเอ็มพี ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข และยังสามารถนำมากำหนดขอบเขตของชุดฝึกอบรมให้ชัดเจน

สาระสำคัญ เป็นส่วนอธิบายประเด็นเนื้อหาสำคัญ ในชุดฝึกอบรมนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถใช้เป็นข้อมูลในการทำแผนการเรียนรู้และเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม

กำหนดวัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความจำเป็นโดยคาดหวังว่า เมื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรมแล้ว สามารถทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจแนวทางการปฏิบัติได้

กำหนดแผนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมใช้เป็นเครื่องมือกำหนดแนวทางการเรียนรู้ของตนเองได้ดียิ่งขึ้นโดยใช้วางแผนเพื่อให้รูปแบบกิจกรรม

กำหนดแผนการพบกลุ่ม เป็นแผนที่กำหนดขึ้น ให้เป็นไปตามหลักการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีโอกาสพูดคุยกับผู้เข้ารับการอบรมคนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งจัดว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้บุคคล รวมถึงได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดในชุดฝึกอบรม

เนื้อหาวิชา กำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม

แบบฝึกหัดและการวัดผลประเมินผล กำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้วิจัยตรวจสอบว่า ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในแต่ละชุดบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่แบ่งเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้ทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และแบบฝึกหัดทำชุดฝึกอบรม ซึ่งมีทั้ง แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แบบทำเครื่องหมายถูกผิด และแบบเติมคำ

ขั้นที่ 2 การประเมินโครงสร้างชุดฝึกอบรม

การประเมินโครงสร้างชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นการประเมินก่อนนำไปใช้ เป็นการศึกษาเพื่อหาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขในด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องกันภายในองค์ประกอบต่างๆ ของชุดฝึกอบรมโดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ โดยมีการประเมินวัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม ความสอดคล้องภายใน ความชัดเจนและความเหมาะสมขององค์ประกอบเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ทดลองใช้ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม 1 คน พบว่า ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.95/84.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการวัดผลคะแนนแบบฝึกหัดหลังชุดฝึกอบรมระหว่างการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทั้ง 7 ชุด เฉลี่ยได้เท่ากับ 80.95 และประสิทธิภาพของการวัดผลคะแนนแบบทดสอบหลังการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรม เฉลี่ยได้เท่ากับ 84.17

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ทดลองใช้ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม 6 คน พบว่า ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.20/83.47 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการวัดผลคะแนนแบบฝึกหัดหลังชุดฝึกอบรมระหว่างการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทั้ง 7 ชุด เฉลี่ยได้เท่ากับ 82.20 และประสิทธิภาพของการวัดผลคะแนนแบบทดสอบหลังการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรม เฉลี่ยได้เท่ากับ 83.47

2. ผลการหาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เรื่องแนวทางในการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.39/83.18 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีประสิทธิภาพของกระบวนการวัดผลคะแนนแบบฝึกหัดหลังชุดฝึกอบรมระหว่างการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทั้ง 7 ชุด เฉลี่ยได้เท่ากับ 88.39 และประสิทธิภาพของการวัดผลคะแนนแบบทดสอบหลังการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรม เฉลี่ยได้เท่ากับ 83.18

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผลการเรียนรู้หลังจากการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เรื่อง

แนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับมาก มีผลการเรียนรู้สูงกว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หลังจากการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายการวิจัย

ผลการสร้างชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี พบว่าในขณะที่ได้ทดลองใช้ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีกับผู้เข้ารับการอบรม 1 คน นั้นได้ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการสร้างชุดฝึกอบรม จัดทำให้เป็นระบบการเรียนรู้แบบไม่ยึดติดกับเวลา สถานที่ และบุคคล เป็นการเรียนรู้ตามอัธยาศัยและต่อเนื่อง เชื้ออำนวยการเรียนรู้ที่ยืดความแตกต่างระหว่างบุคคล (ยีน ภูววรรณ. 2543: 32-36) ในการทดลองครั้งนี้พบข้อบกพร่องในเรื่องของถ้อยคำสำนวนภาษาที่ยังขาดความชัดเจน และด้านกิจกรรมการพบกลุ่มซึ่งมีบางชุดฝึกอบรม จะต้องมีการแบ่งกลุ่มอภิปรายเพื่อศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้บุคคล ผู้วิจัยจึงต้องทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำในกิจกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าว และได้ทดลองใช้ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม 6 คน พบว่ามีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.95/84.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด แต่ในการทดลองครั้งนี้ใช้เวลามากกว่าที่กำหนดไว้ ดังนั้นจะเห็นว่าการนำชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เรื่องแนวทาง

การผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีไปตลอดใช้ก่อนนั้น ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ และเมื่อปรับปรุงแล้วนำไปใช้จริง ผลของการวิจัยชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนด และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผลการวิจัย ตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าเป็นไปดังต่อไปนี้

การฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นการที่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้เรียนรู้โดยอาศัยคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของแต่ละบุคคล เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้เรียนรู้ตามความสะดวกของตนเองในเรื่องของเวลาที่เหมาะสม โดยชุดฝึกอบรมมีการจัดรูปแบบที่ชัดเจน และมีความน่าสนใจประกอบด้วยรูปภาพทั้งภาพจากการปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมจริงของผู้เข้ารับการอบรม และภาพการ์ตูนที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา อีกทั้งประกอบไปด้วยคำถามที่กระตุ้นให้ผู้รับการฝึกอบรม ค้นหาคำตอบจากเนื้อหาที่มีอยู่ในชุดฝึกอบรม อย่างพร้อมสรรพ เป็นการดึงดูดให้อยากที่จะเรียนรู้ เมื่อผู้รับการฝึกอบรมเรียนเนื้อหาส่วนใดแล้วยังไม่เข้าใจก็สามารถเรียนเนื้อหาเหล่านั้นซ้ำ ๆ ได้โดยไม่มีขีดจำกัด และการทำแบบฝึกหัดในชุดฝึกอบรม จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น โดยชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนี้ สอดคล้องกับแนวคิด ของฮุสตันและคนอื่น ๆ (Houston and Others. 1972: 10-15) นอกจากการเรียนรู้จากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแล้ว ในแผนการวิจัยยังจัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีโอกาสมาพบกลุ่ม โดยมีวิทยากรเป็นผู้อำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำเป็นแหล่งความรู้ รวมถึงการร่วมอภิปรายและซักถามกับกลุ่มเพื่อนผู้เข้ารับการอบรมด้วยกันที่มีความรู้และประสบการณ์ จากการทำงานที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในชุดฝึกอบรม เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เป็นการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เรื่องแนวทางในการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี เป็นชุดฝึกอบรมที่ได้ออกแบบและพัฒนาอย่างเป็นระบบ ตามแนวทางและหลักการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งเป็นความสามารถของชุดฝึกอบรมการเรียนรู้

ด้วยการนำตนเอง ในการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ถึงระดับเกณฑ์ที่คาดหวัง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเริ่มจากการวิเคราะห์หลักสูตรเนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม ก่อนที่จะมาสร้างเป็นชุดฝึกอบรม ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ของคาร์ดาเรลลี (Cardarelli. 1973: 150) ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523: 120) และกิดานันท์ มลิทอง (2531: 18) โดยผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็นชุด ๆ จำนวน 6 ชุด ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้เรียนรู้เป็นตอนซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้ดีกว่าการให้ความรู้แก่ผู้เรียนครั้งละมาก ๆ (นิพนธ์ ศุขปรีดี. 2531: 24)

2. จากผลการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพอใจ มีความพร้อมในการที่จะเรียนด้วยชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งจากการวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมทุกอย่างประกอบอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้ใหญ่ที่ทำงานแล้ว จึงมีความพร้อมในด้านวุฒิภาวะ มีความรับผิดชอบต่อตนเองสามารถที่จะควบคุมและนำตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งคนอื่น ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีแอนดรากอจี ที่โนลส์ (Knowles. 1976: 48) กอร์ปกับชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีการเตรียมสาระอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยง มีภาพประกอบ ตลอดจนกิจกรรมที่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ปฏิบัติ ลักษณะดังกล่าวเป็นจุดเด่นของชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ตามแนวคิดของนักการศึกษาหลายคน อาทิ เวอร์เธอร์และเดวิส (Werther and Davis. 1981: 185) เดสส์เลอร์ (Dessler. 1982: 272) ฮอลโลแรน (Holloran. 1983: 337) สเตียร์ส (Steers. 1984: 287) แวนเดอร์ซอล (Van Dersal. 1971: 114) โนลส์ (Knowles. 1978: 123) ฮุสตัน (Houston. 1972: 10-15) เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นสามารถที่จะใช้เป็นที่สำหรับการฝึกอบรมได้

เป็นอย่างดี เพราะหลังจากที่ผู้เข้ารับการศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาสาระและทำกิจกรรมรวมถึงได้ร่วมพบกลุ่มเพื่อเรียนรู้จากแหล่งความรู้บุคคลแล้วระยะหนึ่งและได้ทำแบบทดสอบเพื่อวัดผลหลังการฝึกอบรม ปรากฏว่าผลการทดสอบหลังการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมซึ่งเท่ากับว่า ผู้เข้ารับการศึกษาเกิดการเรียนรู้ขึ้นจากการฝึกอบรมผ่านชุดฝึกอบรมดังกล่าว ดังนั้น ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่องแนวทางในการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้กับบุคลากรที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีได้

3. จากการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีพบว่าผู้เข้ารับการศึกษาที่มีระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับต่างกันจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมที่ต่างกันด้วย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้พบว่า ผู้เข้ารับการศึกษาที่มีระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับมาก มีผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมสูงกว่าผู้เข้ารับการศึกษาที่มีระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงจะเรียนรู้ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีได้ดีกว่าผู้เข้ารับการศึกษาที่มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่ำ จากงานวิจัยที่ผ่านมา ผู้วิจัยส่วนใหญ่จะทำการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามผลการศึกษาเพื่อทดสอบว่าผู้เรียนที่มีผลการศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะการเรียนรู้แตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนที่มีผลการเรียนต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมมีทั้งแตกต่างและไม่แตกต่างกัน เช่น นรินทร์ บุญชู พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีผลการเรียนต่างกัน มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่างกัน และบ็อกซ์ (Box) คะแนนเฉลี่ยสะสมมีความสัมพันธ์กับคะแนนลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ส่วนเสงี่ยมจิตร เรื่องมณีชัชวาล (2543: 87) พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญวิธีเรียนทางไกลมีผลการเรียนต่างกัน มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้งโดยรวมและ

ในรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน และสิริรัตน์ สัมพันธ์ ยุทธ (2540: 100) พบว่านักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่มีผลการศึกษาต่างกัน มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมแตกต่างกัน เช่นกัน ส่วนการวิจัยในครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรม ของผู้เข้ารับการศึกษาที่มีระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่างกัน พบว่า ผู้ที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วยเช่นกัน ดังนั้นเราควรที่จะพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ที่จะเข้ารับการศึกษาโดยใช้ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ที่จะเข้ารับการศึกษาโดยใช้ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ชุดดังกล่าว เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมสูงขึ้น

4. จากการศึกษาวิจัย โดยให้ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองดังกล่าว พบว่าระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หลังจากการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้การฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองซึ่งเป็นสื่อการสอนแบบผสม ทำให้ผู้เข้ารับการศึกษา จะต้องคิดค้นวิธีเรียนแบบใหม่ ๆ ที่ไม่ใช่วิธีเดิม ๆ ที่เคยปฏิบัติมา คุณลักษณะด้านความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน และการเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เข้ารับการศึกษา (Knowles. 1976: 48) และเมื่อผู้เข้ารับการศึกษาได้เรียนจากชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนี้แล้วเกิดความคุ้นเคยกับวิธีการในลักษณะนี้ จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เข้ารับการศึกษาสูงขึ้นกว่าก่อนรับการฝึกอบรมซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ สิริรัตน์ สัมพันธ์ ยุทธ (2540: 101) ที่ได้ระบุว่าผู้ที่มีทักษะในด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการจำมากกว่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่างกัน แสดงให้เห็นว่าชุดฝึกอบรมการเรียนรู้

ด้วยการนำตนเองเรื่องแนวทางในการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเป็นสื่อที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองดังกล่าว มีการเปลี่ยนแปลงระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเพิ่มขึ้น ดังนั้นหากผู้เข้ารับการอบรมหรือบุคลากรทั่วไปได้รับการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมในรูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะทำให้มีความเข้าใจและมีการปรับเปลี่ยนคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้สูงขึ้นได้

สรุป

จากการศึกษาพัฒนาชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่องแนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี โดยในการวิจัยมีการวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองก่อนมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ใดๆ แก่กลุ่มตัวอย่างผู้เข้ารับการอบรมซึ่งเป็นพนักงานที่อยู่ในช่วงทำงานหรือเป็นผู้ใหญ่ในวัยทำงาน พบข้อสังเกตว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีค่าเฉลี่ยลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ใน **ระดับมาก** ซึ่งผลจากการวัดชี้ให้เห็นว่า ผู้ใหญ่ในช่วงวัยทำงานมีความพร้อมในลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง อีกทั้งเมื่อทำการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมนี้แล้วปรากฏผลว่า ค่าเฉลี่ยลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงขึ้น จากข้อมูลสถิติที่ค้นพบดังกล่าว ในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนที่เป็นวัยผู้ใหญ่ อาจจัดในรูปแบบ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้หรือการฝึกอบรมให้กับบุคคลในองค์กรซึ่งถือว่าเป็นผู้ใหญ่ในวัยทำงาน สามารถที่จะปรับวิธีการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จากวิธีการที่กำหนดให้มาเข้ารับการฝึกอบรมในห้องเรียนมาเป็นวิธีการใช้ชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นให้เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายของการฝึกอบรมและให้ผู้ใหญ่นำไปใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากผู้ใหญ่มีความพร้อมในด้านการที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองและยังเป็นการช่วยให้บุคลากรสามารถที่จะใช้เวลาว่างที่เหมาะสมของแต่ละคนมาพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองโดยไม่เสียเวลาจากการทำงานปกติ

2. หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการเรียนการสอนหรือการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน หรือแม้แต่สถานประกอบการเอง ควรจะมีการส่งเสริม

และพัฒนาให้บุคลากรมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้จะช่วยให้บุคลากร มีความพร้อมที่จะศึกษาเรียนรู้ ได้ในทันทีและมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

3. จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจในการแลกเปลี่ยนความรู้เป็นอย่างดีในช่วงของการพบกลุ่ม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่กำหนดไว้ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบของการใช้ชุดฝึกอบรมจึงน่าจะมีการให้ความสำคัญกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้บุคคลที่สำคัญแหล่งหนึ่ง

4. การจัดการเรียนการสอนอาจจะทำการวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ที่จะเข้ารับการฝึกอบรม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นวิทยากร ผู้สอนหรือผู้อำนวยการควบคุมได้ทราบถึงระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้รับการฝึกอบรมแต่ละบุคคลและนำมาเป็นข้อมูลในการใช้อำนวยความสะดวกได้อย่างเหมาะสมกับบุคคลโดยเฉพาะกระตุ้นและส่งเสริมให้บุคคลเกิดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงขึ้นต่อไป

กล่าวโดยสรุปคือ ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเรื่อง แนวทางการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพ ที่จะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรม เมื่อได้รับการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมดังกล่าว โดยเฉพาะผู้ที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับสูง จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมสูงไปด้วย นอกจากนี้ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนี้ ยังเป็นสื่อที่ทำให้ผู้รับการฝึกอบรมมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงขึ้นหลังจากผ่านการฝึกอบรม

ผู้วิจัยจึงคาดว่า ชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เรื่องแนวทางในการผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี จะเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมเพื่อใช้จัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานผลิตอาหารของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

บรรณานุกรม

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2525). การประเมินผลสื่อการสอน. เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับ มัธยมศึกษา หน่วยที่ 11-15. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์สามเจริญพานิช.
- . (2523). นวัตกรรมการศึกษา. ในเอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อ การศึกษา. หน่วยที่ 11-15, หน้า 12-13. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. การฝึกอบรมและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล. กรุงเทพมหานคร: มปป. สำนักพิมพ์สายใจ.
- นรินทร์ บุญชู. (2532). ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- สมคิด อิศระวัฒน์. (2532, สิงหาคม). "การเรียนรู้ด้วยตนเอง,"วารสารการศึกษานอกโรงเรียน.
- . (2538). ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของคนไทย. รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2524). แบบเรียนด้วยตนเอง. สงขลา: โรงพิมพ์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้.
- . (2543). เทคนิคการสอนแนวใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิริรัตน์ สัมพันธ์ยุทธ. (2540). ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538). จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์.
- . (2546). การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนการศึกษาต่อเนื่องสายอาชีพ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. (อาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เสงี่ยมจิตร เรืองมณีชัชวาล. (2543). ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญวิธีการเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวนีย์ เลวลีย์. (2536). การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อรรถวรรณ พรสีมา. (2530). บทเรียนด้วยตนเอง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- อุ้นตา นพคุณ. (2527). การเรียนการสอนผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- Box, Barbara. Jean. "Self-Directed Learning Readiness of Students And Graduates of an Associate Degree Nursing," Dissertation Abstracts International. 43(03): 1886 - A ; September, 1983.
- Brookfiel, Steven. (1984). "Self-Directed Adult Learning A Critical Program." P.59-71. Adult Education Quarterly.
- Browley, Oletha Daniels. (1975, January). A Study to Evaluation the Effect of Using Multimedia Instructional Modules to Teach Time-Telling to Retarded Learners. Dissertation Abstracts International. 35(7): .4280-A.

- Burge, E.J. and C.C. Frewin. (1985). "self- directed Learning in Distance Learning," In The International Encyclopedia of Education. Great Britain: Aweaton & Co.,Ltd.
- Calabreace, Paula Ann. (1982, May). The Design, Development and Validation of Two Audio-Visual in Service Training Modules for Broads of Schools Directions: Cognitive Appraisal. Dissertation Abstracts International. 43(1): 27-A.
- Cardarelli, Sally M. (1973). Individualized Instruction Programed and Material. New York : Englewood Cliffs.
- Dodds, Harold W. (1962). The Acadimic President : Educator or Caretaker. New York: McGraw Hill Book company.
- Espich , James E. and Bill Williams. (1967). Developing Programed Instructional Materials. New York: Siegler Inc.,
- Guglielmino, Lucy Medsen. (1977). Development of the Self-Directed Learning Readiness Scale. Publish Ed.d. Dissertation: University of Georgia.
- Houston, Robert W. and Others. (1972). Developing Instructional Modules A Modular System for Writing Modules. Houston: Texas College. Of Education, University of Houston,
- Knowles, Malcolm S. (1979). The Adult Learner : A Neglected species. 2 nd ed.: Houston Gulf Publishing Company.
- (1976). The Modern Practice of Education Andragogy Versus Pedagogy. New York: Association Press.
- (1978). Self-Directed Learning. A Guide for Learners and Teachers. Chicago: Association Press.
- Tough, Allen (1979). The Adult ' s Learning Projects. Toronto, Ontario: The Ontario Institute for Studies in Education.